

Talen om den almindelige Valgret saadan en Slags Tilbedelse af Menneskeheden, en Tilbedelse, som man etablerer, dels fordi man har Brug for en Gud, dels fordi den kan bringe visse Folk adskillige Fordele. Men der kan dog nok næres nogen Skepsis med Hensyn til, om det nu ogsaa er det ufejlbarlige Middel, det virkelig rette Middel. Denne Skepsis behøver ingenlunde at være affødt af reaktionære Tilbøjeligheder. Det kan være ud fra den mest frindsede Opfattelse, man undertiden kan tvivle om, hvorvidt Flertalsregimente er det, som man ubetinget og absolut skal tilbede. Jeg skal nævne et bestemt Eksempel. Vi have her i Landet en Mand, som hedder Georg Brandes. Han ser med meget stor Skepsis paa Flertalsregimente osv., meget stor, og der er dog ikke Tvivl om, at han er ikke nogen reaktionær Mand.

Altsaa, naar jeg udtaler alt dette, er det ikke, fordi jeg er en principiel Modstander af den almindelige Valgret, men det er, fordi jeg gerne vil give Frasen om den den virkelige Plads, som den bør have i et politisk Liv, hvor man dog gerne skulde se en Gang at komme bort fra en Politik paa Fraser, som vi have haft den herhjemme i en Menneskealder, og komme ind paa en virkelig Politik paa Realiteter. Og derfor tror jeg ogsaa, at naar Maalskellet skal sættes, saa har jo den ærede Fører fra Socialdemokratiet saa uendelig megen Ret i dette, at her er et virkelig og haandgribeligt Skel, nemlig det Skel, der er i Samfundsopfattelsen, om man vil have Samfundsudviklingen ført i den Retning, der ender i Opfyldelsen af de Krav, som det ærede Medlem og hans Parti stille, eller man vil gaa den anden Vej.

Jeg kommer i Tanke om, at da vi havde det forrige Ministerium, havde man fra de Radikales Side saa travlt med at grave i Grev Holsteins Køkkenmødding fra 1890, og det Aarstal slog mig, idet jeg mindedes — jeg hører ellers ikke til dem, der særlig anvende de gamle Citater —, at i 1890 var der en ung, lovende Politiker, der debuterede i Jylland med et særdeles godt og kraftigt Arbejde som radikal Venstremand. Han var den Gang meget bitter mod Socialdemokratiet, fordi det vilde gaa Venstre i Bedene. Samarbejde var der jo, men Socialdemokraterne vilde ogsaa stikke deres Ben ud paa Landet; det kunde han ikke lide, og saa gik han meget stærkt imod dem og henfaldt til kraftige Ord som f. Eks., at „paa Lan-

det ville vi ikke uimodsaagt lade dem udbrede deres taagede Ideer“, og han erklærer det Maal, hans allierede tilstræbe, for at være „en Jammerdal, hvor Tvang og Stilstand høre hjemme“. Denne ungelovende Politiker — han hed Zahle — har siden forliget sig lidt med Jammerdalen og gaar i Øjeblikket ret godt i Spænd med de taagede Ideer, som han den Gang vilde forvare radikale Hjørner paa Landet imod at gøre Bekendtskab med.

Den højtærede Konseilspræsident er overhovedet en af dem, der her i Tinget have udtalt sig mest antisocialistisk, ligesom den højtærede Finansminister utvivlsomt er den mest antisocialistiske Mand, der findes i denne Sal — jeg forstaaer ved antisocialistisk: individualistisk. Den højtærede Konseilspræsident er en af dem, der ved Lejligheder, hvor Hensynet til de allierede ikke skulde tages, ere slupne ud med Udtalelser, der vidne klart om, hvorledes de Radikale i Virkeligheden ere i diametral Modsetning til deres allieredes Samfundsopfattelse. Naar han f. Eks. for 4 Aar siden efter at have talt om Handelsforholdene her i Landet udtaler: „Det er jo en enorm Udvikling. Og alt dette er sket gennem privat Initiativ; der er heller ikke Tvivl om, at det private Initiativ maa bære al Næringsvirksomhed oppe baade paa Handelens, Industriens og Landbrugets Omraade“, saa er dette en saa skarp antisocialistisk Udtalelse som tænkes kan: Det private Initiativ maa bære alt oppe paa disse Omraader. Jeg antager, den højtærede Konseilspræsident derefter vil forstaa at bremse lidt paa sine allieredes Planer om at slaa det private Initiativ ihjel.

Naar man stiller Udtalelserne om almindelig Valgret og Folkets Flertal paa deres rette Plads, d. v. s. skelner i Politik mellem Maal og Midler, kan man lægge Grundlaget for en virkelig Brydning af Anskuelse, for virkelige Bestræbelser i Retning af at naa hen mod Maalet.

Jeg vil endnu kun sige, at den højtærede Konseilspræsident gør sig ogsaa skyldig i en Fejltagelse, naar han i det meget udførlige Interview i „Berliner Tageblatt“ bl. a. hævder, at i Virkeligheden — her indskyder Bladet: „Saaledes sluttede Ministerpræsidenten sine interessante Meddelelser“ — „er Trækket mod Venstre i de nordiske Lande hurtigt og glædeligt. Fremfor alt er der i Norge og i Danmark ganske den samme Udvikling i radikal Retning at konstatere“. Den højtærede Konseilspræsident kan blot kaste sit Blik en Smule op